

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મેસર્સ યશવિથ કન્સ્ટ્રક્શન્સ (પી) લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

મેસર્સ સિમ્પલેક્સ કન્ક્રિટ પિલ્સ ઇન્ડિયા લિમિટેડ અને અન્ય

૩ જુલાઈ, ૨૦૦૬

[પી. કે. બાલાસુબ્રમણ્ય અને આર. વી. રવીન્દ્રન, જે. જે.]

મધ્યસ્થી અને સમાધાન કાયદો, ૧૯૯૬:

કલમ ૧૧ અને ૧૫ (૨)–મધ્યસ્થીની નિમણૂક–કરારની શરતોમાં
શરૂઆતમાં નિમણૂક કરાયેલા મધ્યસ્થીએ સ્વાસ્થ્યના આધારે રાજીનામું આપ્યું–

તરત જ તે જ પક્ષ દ્વારા અન્ય મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરાઈ -અન્ય પક્ષ દ્વારા મધ્યસ્થીની નિમણૂક માટે હાઈકોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશ સમક્ષ કલમ ૧૧ હેઠળ અરજી દાખલ -મુખ્ય ન્યાયાધીશ ક્રમમાં અનુગામી મધ્યસ્થીની નિમણૂક શોધી કાઢે છે અને દખલ કરવાનો ઇનકાર કરે છે-રિટ પિટિશન-મુખ્ય ન્યાયાધીશના દષ્ટિકોણ સાથે સંમત થતી અને રિટ પિટિશનને બરતરફ કરતી ડિવિઝન બેન્ચ-થરાવવામાં આવે છે, કારણ કે પ્રતિવાદીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટરની સત્તા કલમ ૧૫ (૨) દ્વારા સાચવવામાં આવે છે અને તેણે તે શક્તિનો ઉપયોગ કર્યો છે આર્બિટ્રેશન એગ્રીમેન્ટની શરતો અનુસાર, મુખ્ય ન્યાયાધીશ અથવા ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયમાં કોઈ ખામી નથી-આ કેસમાં એ પ્રશ્નમાં જવાની જરૂર નથી કે શું હાઈકોર્ટ સમક્ષની રિટ પિટિશન એ આધાર પર જાળવવા યોગ્ય હતી કે તેણે પટેલ એન્જિનિયરિંગના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણય પહેલા આપવામાં આવેલા મુખ્ય ન્યાયાધીશના આદેશને પડકાર્યો હતો.*

* એસબીપી એન્ડ કંપની વિરુદ્ધ પટેલ એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડ એન્ડ અનધર, [૨૦૦૫] ૮ એસસીસી ૬૧૮ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:વિશેષ રજા અરજી (સિવિલ) નંબર ૧૧૨૭૯/૨૦૦૬.

હૈદરાબાદ ખાતે આંધ્ર પ્રદેશના ઉચ્ચ અદાલતના ચુકાદા અને આદેશમાંથી એ . એ નંબર ૫૦/૨૦૦૪ માં ૪/૩/૨૦૦૫ અને ડબલ્યુપી નંબર ૮૪૫૮/૨૦૦૫ માં ૨૫/૧૧/૨૦૦૫ તારીખ આપવામાં આવી છે.

અરજદાર માટે કિરણ સૂરી.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

પી. કે. બાલાસુબ્રમણ્યમ, જે: ૧. વિલંબ માફ કરવામાં આવે છે.

૨. વિવાદ ઊભો થવા પર, પ્રતિવાદી કંપનીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટરે આબિટ્રેશન કલમની દ્રષ્ટિએ મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરી હતી.મધ્યસ્થીએ રાજીનામું આપ્યું.તે પછી પ્રતિવાદી કંપનીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટરે, આબિટ્રેશન કરારના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને તરત જ અન્ય મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરી.તે તબક્કે, અરજદારે આબિટ્રેશન એન્ડ કન્સીલીએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ (ટૂંકમાં "ધ એક્ટ") ની કલમ ૧૫ (૨) સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૧૧ પેટા-કલમ ૫ હેઠળ હાઈકોર્ટના મુખ્ય ન્યાયાધીશઅરજી કરી હતી અને વિનંતી કરી હતી કે મુખ્ય ન્યાયાધીશ પક્ષકારો

વચ્ચેના વિવાદોને ઉકેલવા માટે અવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરી શકે. મુખ્ય ન્યાયાધીશે શોધી કાઢ્યું હતું કે પ્રથમ લવાદના રાજીનામા પછી મેનેજિંગ ડિરેક્ટર દ્વારા બીજા લવાદની નિમણૂક કાયદામાં માન્ય હતી કારણ કે તે કરાર હેઠળ સ્વીકાર્ય હતી અને આવી નિમણૂક કરવાનો અધિકાર કાયદાની કલમ ૧૫ (૨) દ્વારા સાચવવામાં આવ્યો હતો. કાયદાની કલમ ૧૫ (૨) એ મધ્યસ્થીઓની નિમણૂક માટે જોગવાઈ કરતા વૈધાનિક નિયમોનો ઉલ્લેખ કરે છે અને આવી નિમણૂક માટે કરારની જોગવાઈનો નહીં તેવી દલીલને વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયાધીશે નકારી કાઢી હતી.તેમના દ્વારા એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે આ કેસમાં કાયદાની કલમ ૧૧ (૬) હેઠળ મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરવા માટે તેમના માટે કોઈ પ્રસંગ ઊભો થયો ન હતો.આમ, પક્ષકારો વચ્ચે આર્બિટ્રેશન કરારની દ્રષ્ટિએ મેનેજિંગ ડિરેક્ટર દ્વારા નિયુક્ત મધ્યસ્થી સમક્ષ પક્ષોને તેમના દાવાઓને આગળ વધારવા માટે અરજીને બરતરફ કરવામાં આવી હતી.

૩. અરજદારે ઉચ્ચ અદાલતમાં રિટ પિટિશન દ્વારા વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયાધીશના નિર્ણયને પડકાર્યો હતો.ડિવિઝન બેન્ચે એસ. બી. પી. એન્ડ કંપની વિરુદ્ધ પટેલ એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડ અને અન્ય [(૨૦૦૫) ૮ એસ. સી. સી. ૬૧૮] કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયની નોંધ લીધી હતી જેમાં જણાવ્યું હતું કે મુખ્ય ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરાયેલો આદેશ ન્યાયિક આદેશ છે અને આવા આદેશને

પડકારતી કોઈ રિટ પિટિશન હાઈકોર્ટમાં કરી શકે નહીં અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૬નો ઉપયોગ કરીને માત્ર સુપ્રીમ કોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી શકાય છે.પરંતુ ડિવિઝન બેન્ચે વિચાર્યું કે તે નિર્ણયથી આ અદાલત દ્વારા નિર્ણય આપવામાં આવ્યો તે તારીખે અથવા તે પહેલાં કરવામાં આવેલી નિમણૂકો સાચવવામાં આવી હોવાથી, અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન પણ સાચવવામાં આવશે અને રિટ પિટિશન ગુણદોષના આધારે નક્કી કરી શકાય છે.ડિવિઝન બેન્ચે એવું માન્યું હતું કે આર્બિટ્રેશન એક્ટ ૧૯૪૦ની કલમ ૮ (૧) હેઠળ મેળવવામાં આવેલી સ્થિતિ વર્તમાન અધિનિયમ હેઠળ ઉપલબ્ધ સ્થિતિથી અલગ છે, ખાસ કરીને તેની કલમ ૧૫ના સંદર્ભમાં અને કાયદાની કલમ ૧૫ (૨) ની દ્રષ્ટિએ, જ્યારે મૂળ નિયુક્ત આર્બિટ્રેટર રાજીનામું આપે ત્યારે મેનેજિંગ ડિરેક્ટર આર્બિટ્રેશન કરારના આધારે અન્ય આર્બિટ્રેટરની નિમણૂક કરી શકે છે, આમ કાયદાની કલમ ૧૫ (૧) (એ) ને આકર્ષિત કરે છે. તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કલમ ૧૫ (૨) માં માત્ર કાયદાકીય નિયમો અથવા કાયદા હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમો હેઠળ નિમણૂકોના કિસ્સાઓને જ આવરી લેવામાં આવ્યા નથી, પરંતુ તે મધ્યસ્થીની નિમણૂક માટે પક્ષો વચ્ચેના કરારની શરતોને પણ ધ્યાનમાં લેશે અને તે દ્રષ્ટિએ, મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને, હાથમાંના કિસ્સામાં અને મધ્યસ્થી કરારની શરતો પર, એવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરવાનો અધિકાર હશે.આમ, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીને નકારી કાઢવામાં વિદ્વાન

મુખ્ય ન્યાયાધીશ સાચા હતા.આમ, રિટ પિટિશન રદ કરવામાં આવી હતી.ડિવિઝન બેન્ચના આ નિર્ણયને અપીલ કરવા માટે વિશેષ રજા માંગીને આ અરજીમાં પડકારવાની માંગ કરવામાં આવી છે.

૪. અમારા મતે, વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયાધીશ અને ખંડપીઠે કાયદાની કલમ ૧૫નો વ્યાપ યોગ્ય રીતે સમજી લીધો છે. જ્યારે મધ્યસ્થી કરારની શરતોમાં મૂળ રૂપે નિમણૂક કરાયેલ મધ્યસ્થી સ્વાસ્થ્યના કારણોસર પાછી ખેંચી લે છે, ત્યારે મધ્યસ્થી કરાર દ્વારા મૂળ રૂપે અધિકૃત મેનેજિંગ ડિરેક્ટર, તરત જ અવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરે છે.તે સાચું છે કે આર્બિટ્રેશન કરારમાં જો મૂળ નિમણૂક સમાપ્ત થાય અથવા મૂળ નિયુક્ત આર્બિટ્રેટર આર્બિટ્રેશનમાંથી ખસી જાય તો અવેજી આર્બિટ્રેટરની નિમણૂક કરવા માટે મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને અધિકૃત કરવાની કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈ નથી.પરંતુ, આર્બિટ્રેશન કરારમાં આ કહેવાતી ચૂક કાયદાની કલમ ૧૫ (૨) માં સમાવિષ્ટ ચોક્કસ જોગવાઈ દ્વારા કરવામાં આવી છે. કોઈપણ કારણોસર મધ્યસ્થીને કાર્યાલયમાંથી પાછી ખેંચી લેવી એ કાયદાની કલમ ૧૫ (૧) (એ) ના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે. દેખીતી રીતે, તેથી કલમ ૧૫ (૨) આકર્ષિત થશે અને મધ્યસ્થીની નિમણૂક બદલવા માટે લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર અવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરવી પડશે.તેથી, કલમ ૧૫ (૨) જે વિચારણા કરે છે તે મૂળ લવાદની નિમણૂકને લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર અવેજી લવાદની નિમણૂક અથવા

અન્ય દ્વારા લવાદની બદલી છે.કલમ ૧૫ (૨) માં "નિયમો" શબ્દ સ્પષ્ટપણે નિમણૂક માટેની જોગવાઈનો ઉદ્દેશ કરે છે, જે આર્બિટ્રેશન કરાર અથવા કોઈપણ સંસ્થાના કોઈપણ નિયમોમાં સમાવિષ્ટ છે, જેના હેઠળ વિવાદોને આર્બિટ્રેશનમાં મોકલવામાં આવ્યા હતા.મધ્યસ્થી કરાર મુજબ સંબંધિત પક્ષ તરફથી કાયદાની કલમ ૧૧ની શરતો અનુસાર પોતાની જવાબદારી નિભાવવામાં કોઈ નિષ્ફળતા જોવા મળી ન હતી, જેથી કાયદાની કલમ ૧૧ (૬) હેઠળ અવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક માટે મુખ્ય ન્યાયાધીશના અધિકારક્ષેત્રને આકર્ષિત કરી શકાય.દેખીતી રીતે, કાયદાની કલમ ૧૧ (૬) ત્યારે જ લાગુ પડે છે જ્યારે કોઈ પક્ષ અથવા સંબંધિત વ્યક્તિ આર્બિટ્રેશન કરારની દ્રષ્ટિએ કાર્ય કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હોય.જ્યારે કલમ ૧૫ (૨) કહે છે કે મધ્યસ્થીની નિમણૂક માટે લાગુ પડતા નિયમો અનુસાર અવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક કરી શકાય છે, ત્યારે તે કાયદા હેઠળ અથવા યોજના હેઠળ ઘડવામાં આવેલા કોઈપણ વૈધાનિક નિયમ અથવા નિયમ હેઠળ નિમણૂક સુધી મર્યાદિત નથી.તેનો અર્થ એ છે કે અવેજી મધ્યસ્થીની નિમણૂક મૂળ કરાર અથવા પ્રારંભિક તબક્કે મધ્યસ્થીની નિમણૂકને લાગુ પડતી જોગવાઈ અનુસાર થવી જોઈએ.અમે કેટલીક ઉચ્ચ અદાલતો દ્વારા લેવામાં આવેલા વિપરીત દ્રષ્ટિકોણ સાથે સહમત થવાની સ્થિતિમાં નથી.

પ. અહીંથી, પ્રતિવાદીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટરની સત્તા કાયદાની કલમ ૧૫ (૨) દ્વારા સાચવવામાં આવે છે અને તેણે મધ્યસ્થી કરારની શરતો પર તે શક્તિનો ઉપયોગ કર્યો છે, અમે વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયાધીશના નિર્ણયમાં અથવા ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયમાં કોઈ નબળાઈ જોતા નથી.અમને નથી લાગતું કે આ કેસમાં એ પ્રશ્નમાં જવું જરૂરી છે કે શું હાઈકોર્ટ સમક્ષની રિટ પિટિશન એ આધાર પર જાળવવા યોગ્ય હતી કે તેણે ૪/૩/૨૦૦૫ પર આપવામાં આવેલા મુખ્ય ન્યાયાધીશના આદેશને પડકાર્યો હતો, જે નિર્ણયની તારીખ પહેલા SBP & કંપની વિરુદ્ધ પટેલ એન્જિનિયરિંગ લિમિટેડ અને અન્ય (સુપ્રા) માં ૨૬/૧૦/૨૦૦૫ પર આપવામાં આવ્યો હતો.

૬. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે અપીલ કરવા માટે વિશેષ રજા માટે આ અરજી પર અપીલ કરવા અથવા નોટિસ જારી કરવા માટે મંજૂરી આપવાનું કોઈ કારણ જોતા નથી.અરજી રદ કરવામાં આવે છે.

આર. પી.

વિશેષ રજા અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.